

Brussell, 28 ta' Settembru 2026
(OR. en)

13701/26

**Fajl Interistituzzjonali:
2026/0276 (NLE)**

**SAN 690
DIGIT 244
EDUC 392**

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	28 ta' Settembru 2026
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2026) 481 final
Suġġett:	Proposta għal RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari: approċċ tal-UE għad- detezzjoni bikrija u l-iskrinjar

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuz id-dokument COM(2026) 481 final.

Mehmuz: COM(2026) 481 final



IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 28.9.2026
COM(2026) 481 final

2026/0276 (NLE)

Proposta għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari: approċċ tal-UE għad-detezzjoni bikrija u l-iskrinjar

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

• Raġunijiet u objettivi tal-proposta

Il-mard kardjovaskulari huwa l-kawża ewlenija tal-imwiet u tad-diżabbiltà fl-UE. Skont ir-rapport tal-OECD dwar l-Istat tas-Saħħa Kardjovaskulari fl-UE¹, il-mard kardjovaskulari jieħu 1,7 miljun haġġa fis-sena u jhalli impatt fuq 62 miljun persuna, b'piz ekonomiku li jaqbeż EUR 282 biljun fis-sena li huwa ugwali għal madwar 2 % tal-PDG. Kważi nofsu huwa attribwibbli għall-ispejjeż tal-kura tas-saħħa. Hemm inugwaljanzi bejn il-pajjiżi, ir-reġjuni u l-gruppi tal-popolazzjoni, bin-nisa u l-individwi soċjoekonomikament żvantaġġati jiffaċċjaw riskji oġġla u eżiti fil-qasam tas-saħħa aktar batuti. Dawn l-inugwaljanzi jistgħu jiġu aggravati minn ostakli strutturali u diskriminazzjoni, li jistgħu jaffettwaw l-aċċess għas-servizzi preventivi, għad-dijanjożi bikrija, għat-trattament u għall-kontinwità tal-kura.

Fis-16 ta' Diċembru 2025, il-Kummissjoni adottat Komunikazzjoni dwar pjan tal-UE dwar is-saħħa kardjovaskulari: il-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom². Dan il-Pjan jistabbilixxi għan li l-mortalità prematura kardjovaskulari titnaqqas b'25 % sal-2035. Biex jappoġġa dan l-għan, il-Pjan ħabbar ukoll inizzjattiva ewlenija dwar id-detezzjoni bikrija u l-iskrinjar għall-mard kardjovaskulari.

Il-Kunsill appella għal titjib tas-saħħa kardjovaskulari fl-Unjoni³ u stieden lill-Istati Membri jżidu l-prevenzjoni sekondarja permezz ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari bbażati fuq l-evidenza. Barra minn hekk, il-Parlament Ewropew, fir-rapport tiegħu dwar strateġija tal-UE dwar il-mard kardjovaskulari⁴, saħaq li l-gwida tal-UE dwar il-kontrolli tas-saħħa trid tkun ibbażata fuq l-evidenza, tirrispetta l-kompetenza tal-Istati Membri, tnaqqas l-inugwaljanzi u tevita prattiki ta' valur baxx.

Id-detezzjoni bikrija u l-iskrinjar għall-mard kardjovaskulari permezz ta' kontrolli tas-saħħa huma kruċjali għall-prevenzjoni, peress li aktar minn 75 % tal-imwiet kardjovaskulari huma marbuta ma' fatturi ta' riskju modifikabbli bħall-pressjoni għolja, id-dijabete u l-obeżità⁵. B'referenza għad-data tal-Istharrig Ewropew dwar is-Saħħa permezz ta' Intervisti tal-2019⁶, 34 % tal-adulti li għandhom bejn 25 u 64 sena rrapportaw li ma sarilhomx test tal-pressjoni tad-demm fl-aħħar sena, meta mqabbla ma' 32 % tal-adulti li għandhom bejn 45 u 54 sena u 14 % ta' daww ta' 65 sena u aktar.

Il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari jistgħu jgħinu biex jiġi identifikat mard tal-qalb strutturali u rari, u l-istudji juru li intervent f'waqtu jnaqqas il-probabbiltà ta' attakki tal-qalb u ta' puplesiji f'każijiet bħal dawn⁷. Madankollu, il-benefiċċju potenzjali tal-iskrinjar għall-fatturi ta' riskju baqa' fil-biċċa l-kbira sottovalutat fl-UE kollha.

¹ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

² Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar pjan tal-UE dwar is-Saħħa Kardjovaskulari: il-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom, COM(2025) 1024 final, 16.12.2025. Disponibbli fuq: [EUR-Lex](#).

³ [Konkluzjonijiet dwar it-titjib tas-saħħa kardjovaskulari fl-Unjoni Ewropea, is-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill, 1-14 ta' Novembru 2024](#). Disponibbli fuq: [Consilium](#).

⁴ Il-Parlament Ewropew, *Rapport dwar strateġija tal-UE dwar il-mard kardjovaskulari*, 2026. Disponibbli fuq: [European Parliament](#).

⁵ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

⁶ Eurostat (kodiċi tad-data online [hlth_ehis_pa2u](#)).

⁷ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

Bhalissa, inqas minn nofs l-Istati Membri għandhom fis-seħh kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari li jvarjaw fl-approċċi tagħhom⁸. Barra minn hekk, il-frammentazzjoni attwali u l-interoperabbiltà insuffiċjenti tad-data tas-saħħa fil-livell tal-UE jillimitaw il-kapaċità ta' monitoraġġ tal-fatturi ta' riskju kardjovaskulari u l-kontrolli tas-saħħa u għalhekk il-kapaċità li tiġi appoġġata r-riċerka dwar l-istrateġiji ta' prevenzjoni u ta' trattament.

Peress li t-tilqim jista' jkollu rwol fil-prevenzjoni tal-mard kardjovaskulari u r-riskji u l-kumplikazzjonijiet assoċjati tiegħu⁹, il-vaċċini rilevanti jistgħu jitqiesu bħala parti mill-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari.

Għalhekk, hija meħtieġa azzjoni kkoordinata fil-livell tal-UE biex tappoġġa lill-Istati Membri fit-tfassil u fl-implimentazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari bbażati fuq l-evidenza, immirati u koerenti. Dik l-azzjoni se tikkontribwixxi għal tnaqqis fl-inugwaljanzi fis-saħħa bejn u fi hdan l-Istati Membri, u bejn il-gruppi tal-popolazzjoni, inklużi d-differenzi bejn il-generi.

Għanijiet tal-proposta

Din il-proposta għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill għandha l-għan li **tappoġġa lill-Istati Membri biex jiżviluppaw u jimplimentaw kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari**. Tipprovdi rakkomandazzjonijiet dwar it-tnejn, l-implimentazzjoni u l-evalwazzjoni tagħhom.

Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill proposta se tappoġġa lill-Istati Membri biex jilhqqu l-Għan ta' Żvilupp Sostenibbli, b'mod partikolari l-mira 3.4, biex inaqqsu l-imwiet prematuri minn mard mhux komunikabbli (NCDs) b'terz u jippromwovu s-saħħa u l-benesseri mentali sal-2030, u biex itejbu s-saħħa pubblika billi jipprovdu għodda għall-identifikazzjoni ta' persuni f'riskju ogħla, sabiex jaġixxu fil-hin u jnaqqsu l-piż fuq is-sistemi tas-saħħa.

Se tappoġġa lill-Istati Membri biex jilhqqu l-miri oġġettivi¹⁰ u speċifiċi tal-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom biex iżidu l-perċentwal ta' adulti li jgħaddu minn monitoraġġ regolari tal-pressjoni tad-demm, tal-kolesterol u tal-livelli taz-zokkor tagħhom. Il-proposta għandha wkoll l-għan li tappoġġa l-użu ta' soluzzjonijiet diġitali, inkluż fejn xieraq għodod ibbażati fuq l-intelligenza artifiċjali (IA), biex tittejjeb l-implimentazzjoni tal-kontrolli tas-saħħa, kif ukoll biex jiġi sfruttat l-użu sekondarju tad-data tas-saħħa biex jissahħu d-disinn, il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni bbażati fuq l-evidenza tal-istrateġiji ta' skrinjar.

• **Konsistenza mad-dispożizzjonijiet eżistenti fil-qasam ta' politika kkonċernat**

Il-proposta hija konsistenti ma' inizjattivi oħra fil-qasam tal-prevenzjoni u tal-ġestjoni tal-NCDs. Tikkomplementa u tibni fuq l-inizjattiva tal-UE dwar l-NCDs "Healthier Together"¹¹, il-qafas strateġiku li jappoġġa lill-Istati Membri biex jipprevjenu u jiġġestixxu l-NCDs, inkluż il-mard kardjovaskulari u d-dijabete. Barra minn hekk hija marbuta mal-Pjan tal-Ewropa biex Jingheleb il-Kanċer¹² u mal-oġġettivi tiegħu relatati mal-iskrinjar għall-kanċer, b'mod partikolari permezz tat-tishih tal-programmi organizzati ta' skrinjar u t-titjib tad-detezzjoni

⁸ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

⁹ Dokument ta' kunsens kliniku recenti mis-Socjeta' Ewropea tal-Kardjologija, Heidecker, B. *et al.*, "Vaccination as a new form of cardiovascular prevention: a European Society of Cardiology clinical consensus statement", *European Heart Journal*, il-Vol. 46, il-Ħarga 36, 2025, p. 3518–3531, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaf384>.

¹⁰ Li l-mortalità prematura kardjovaskulari titnaqqas b'25 % sal-2035.

¹¹ Il-Kummissjoni Ewropea: Id-Direttorat Ġenerali għas-Saħħa u s-Sikurezza Alimentari, *Healthier Together – EU Non-Communicable Diseases Initiative*, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu, 2021. [Dokument ta' gwida](#).

¹² Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill – *Pjan tal-Ewropa biex Jingheleb il-Kanċer*, COM(2021) 44 final, 3.2.2021. Disponibbli fuq: [EUR-Lex](#).

bikrija. Addizzjonalment, tibni fuq il-Komunikazzjoni dwar approċċ komprensiv lejn is-saħħa mentali¹³ li tippromwovi approċċ tal-integrazzjoni tas-saħħa mentali fil-politiki kollha.

Il-proposta għandha rabtiet mill-qrib mal-Ispazju Ewropew tad-Data dwar is-Saħħa (EHDS)¹⁴, li se jippermetti lill-pazjenti jaċċessaw u jikkondividu b'mod sikur id-data tas-saħħa tagħhom f'format elettroniku interoperabbli bejn il-fornituri tal-kura tas-saħħa u bejn il-fruntieri tal-UE, u b'hekk jappoġġa l-kontinwità tal-kura. L-EHDS se jiffaċilita wkoll l-użu sekondarju tad-data tas-saħħa għar-riċerka, l-innovazzjoni u t-tfassil tal-politiki, billi: a) jistabbilixxi qafas komuni tal-UE għall-aċċess u l-użu mill-ġdid b'mod sigur tad-data, u b'hekk jikkontribwixxi għat-tishih tal-bażi ta' evidenza għat-tbassir tar-riskju kardjovaskulari; b) itejjeb l-effettività tal-programmi ta' skrinjar; u c) jappoġġa l-iżvilupp ta' għodod innovattivi għall-prevenzjoni u d-detezzjoni bikrija.

- **Konsistenza ma' politiki oħra tal-Unjoni**

L-inizjattiva hija konsistenti mal-prijoritajiet stabbiliti f'dan il-qasam ta' riċerka u l-programm qafas għar-riċerka u l-innovazzjoni Orizzont Ewropa¹⁵, li huwa komponent ewlieni tal-investment tal-Unjoni fil-prevenzjoni u l-ġestjoni tal-mard kardjovaskulari u NCDs oħra.

Hija konsistenti wkoll mal-Istrateġija għall-Applikazzjoni tal-IA¹⁶ u mal-isforzi usa' tal-Unjoni biex tappoġġa l-adozzjoni tal-intelligenza artifiċjali fil-kura tas-saħħa, b'mod partikolari biex ittejjeb l-istratifikazzjoni tar-riskji u tappoġġa approċċi ta' skrinjar aktar immirati u effettivi, fejn tali għodod jiġu vvalidati klinikament u varati taht sorveljanza xierqa mill-bniedem.

Barra minn hekk, il-proposta hija konsistenti mal-leġiżlazzjoni dwar il-prodotti mediċinali¹⁷ u l-apparati mediċi¹⁸, mal-Att dwar il-Mediċini Kritiċi propost¹⁹ u mal-proposta għal Att Ewropew dwar il-Bijoteknoloġija²⁰, peress li dawn l-atti leġiżlattivi huma marbuta mal-

¹³ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar *approċċ komprensiv lejn is-saħħa mentali*, COM(2023) 298 final, 7.6.2023. Disponibbli fuq: [EUR-Lex](#).

¹⁴ Ir-Regolament (UE) 2025/327 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Frar 2025 dwar l-Ispazju Ewropew tad-Data dwar is-Saħħa u li jemenda d-Direttiva 2011/24/UE u r-Regolament (UE) 2024/2847, ĠU L, 2025/327, 5.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/327/oj>.

¹⁵ Ir-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Orizzont Ewropa – il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013, ĠU L 170, 12.5.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>.

¹⁶ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, *Strateġija għall-Applikazzjoni tal-IA*, COM(2025) 723 final, 8.10.2025. Disponibbli fuq: [EUR-Lex](#).

¹⁷ Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi proċeduri tal-Unjoni għall-awtorizzazzjoni u għas-superviżjoni ta' prodotti mediċinali għall-użu mill-bniedem u li jistabbilixxi r-regoli li jirregolaw l-Aġenzija Ewropea għall-Mediċini, li jemenda r-Regolament (KE) Nru 1394/2007 u r-Regolament (UE) Nru 536/2014 u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 726/2004, ir-Regolament (KE) Nru 141/2000 u r-Regolament (KE) Nru 1901/2006, COM(2023) 193 final, 26.4.2023. Disponibbli fuq: [EUR-Lex](#).

¹⁸ Il-Kummissjoni Ewropea, "Medical devices sector", id-Direttorat Ġenerali għas-Saħħa u s-Sikurezza Alimentari, aċċessat fl-10 ta' Lulju 2026, [Medical devices sector](#).

¹⁹ Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi qafas għat-tishih tad-disponibbiltà u s-sigurtà tal-provvista ta' prodotti mediċinali kritiċi kif ukoll id-disponibbiltà ta' prodotti mediċinali ta' interess komuni u l-aċċessibbiltà tagħhom, u li jemenda r-Regolament (UE) 2024/795. Disponibbli fuq: [EUR-Lex](#).

²⁰ Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-istabbiliment ta' qafas ta' miżuri għat-tishih tas-setturi tal-bijoteknoloġija u tal-bijomanifattura tal-Unjoni b'mod partikolari fil-qasam tas-saħħa u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 178/2002, (KE) Nru 1394/2007, (UE) Nru 536/2014, (UE) 2019/6, (UE) 2024/795 u (UE) 2024/1938 (l-Att Ewropew dwar il-Bijoteknoloġija), [COM\(2025\) 1022 final, 16.12.2025](#).

prevenzjoni, mad-dijanjożi u mat-trattament personalizzati tal-mard kardjovaskulari. Il-proposta tallinja wkoll mal-Istrateġija għax-Xjenzi tal-Hajja²¹.

2. BAŻI LEGALI, SUSSIDJARJETÀ U PROPORZJONALITÀ

• Bażi legali

Il-proposta se tappoġġa l-għanijiet tal-Unjoni stabbiliti fl-Artikolu 168 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE). Skont l-Artikolu 168(1), għandu jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni tas-saħħa tal-bniedem fid-definizzjoni u fl-implimentazzjoni tal-politiki u l-attivitajiet kollha tal-Unjoni. L-azzjoni tal-Unjoni, li għandha tikkomplementa l-politiki nazzjonali, għandha tindirizza t-titjib tas-saħħa pubblika, il-prevenzjoni tal-mard fiżiku u mentali, u l-evitar tas-sorsi ta' periklu għas-saħħa fiżika u mentali, inkluż il-mard kardjovaskulari.

Ir-Rakkomandazzjoni proposta tal-Kunsill hija bbażata fuq l-Artikolu 168(6) tat-TFUE, li jipprevedi li l-Kunsill, fuq proposta tal-Kummissjoni, jista' jadotta rakkomandazzjonijiet għall-finijiet stabbiliti f'dak l-Artikolu. Il-proposta tiffoka fuq id-detezzjoni bikrija u l-iskrinjar tal-mard kardjovaskulari u għandha l-għan li tikkomplementa l-isforzi tal-Istati Membri fit-tnaqqis tal-piż tal-mard kardjovaskulari, li huma l-kawża ewlenija tal-imwiet u tad-diżabbiltà fl-UE.

• Sussidjarjetà (għall-kompetenza mhux esklużiva)

Filwaqt li l-Istati Membri huma responsabbli biex jiddefinixxu l-politika tas-saħħa tagħhom u jorganizzaw u jipprovdu s-servizzi tas-saħħa u l-kura medika, l-Unjoni għandha l-kompetenza li tappoġġa u tikkomplementa l-azzjonijiet tagħhom.

Il-mard kardjovaskulari jaffettwa lill-Istati Membri kollha anke jekk il-piż ivarja minn pajjiż għal ieħor. Peress li l-Istati Membri jiffaċċjaw sfidi komuni, l-azzjoni fil-livell tal-UE tista' tipprovdi valur miżjud reali permezz tal-identifikazzjoni ta' soluzzjonijiet kondiviżi u t-trasferiment tal-għarfien u l-informazzjoni. Hija meħtieġa azzjoni kkoordinata fil-livell tal-UE dwar il-kontrolli tas-saħħa biex tappoġġa lill-Istati Membri fl-organizzazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari bbażati fuq l-evidenza u mmirati. Dan se jikkontribwixxi għat-tnaqqis tal-inugwaljanzi fil-qasam tas-saħħa fi hdan l-Istati Membri u bejn Stat u ieħor, bl-għan li jitnaqqsu l-fatturi ta' riskju ewlenin fl-immedjat u l-piż tal-mard kardjovaskulari fit-tul.

Ir-Rakkomandazzjoni proposta tal-Kunsill tipprovdi rakkomandazzjonijiet lill-Istati Membri biex itejbu d-detezzjoni bikrija u d-dijanjożi tal-mard kardjovaskulari, filwaqt li tippermetti adattament għall-htigijiet u għall-kuntest nazzjonali. Il-progress f'dan il-qasam se jgħin biex jitnaqqas il-piż individwali, soċjetali u ekonomiku ta' dan il-mard u biex jiġu indirizzati l-inugwaljanzi fl-aċċess għall-kura kardjovaskulari preventiva.

• Proporzjonalità

Il-proposta tappoġġa l-isforzi tal-Istati Membri fil-prevenzjoni tal-mard kardjovaskulari. Tirrispetta l-prattiki tal-Istati Membri u d-diversità tas-sistemi nazzjonali. Tirrikonoxxi li sitwazzjonijiet nazzjonali, reġjonali jew lokali differenti jistgħu jwasslu għal differenzi fil-

²¹ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni, *Aghżel l-Ewropa għax-xjenzi tal-hajja: Strateġija biex l-UE tiġi ppożizzjonata bħala l-iktar post attraenti fid-dinja għax-xjenzi tal-hajja sal-2030*, [COM\(2025\) 525 final, 2.7.2025](#).

mod kif tiġi implimentata r-Rakkomandazzjoni. Il-proposta ma timponi l-ebda impenn vinkolanti fuq l-Istati Membri. L-Istati Membri jibqgħu liberi li jiddeċiedu, filwaqt li jqisu ċ-ċirkostanzi nazzjonali tagħhom, sa liema punt jimplimentaw ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill.

- **Għażla tal-istrument**

L-istrument huwa proposta għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill li tirrispetta l-prinċipji tas-sussidjarjetà u tal-proporzjonalità. Din tibni fuq il-politiki eżistenti tal-Unjoni u tikkonforma mat-tip ta' strumenti disponibbli għall-azzjonijiet tal-UE fil-qasam tal-politika tas-saħħa. L-istrument propost jappoġġa lill-Istati Membri fit-tnaqqis tal-piż tal-mard kardjovaskulari, filwaqt li jirrispetta bis-sħiħ ir-responsabbiltajiet tagħhom għad-definizzjoni tal-politika tas-saħħa tagħhom u għall-organizzazzjoni u l-provvista tas-servizzi tas-saħħa u tal-kura medika.

3. RIŻULTATI TAL-EVALWAZZJONIJIET *EX POST*, TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJET IKKONĊERNATI U TAL-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

- **Evalwazzjonijiet *ex post*/kontrolli tal-idoneità tal-leġiżlazzjoni eżistenti**

Mhux applikabbli

- **Konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati**

Il-partijiet ikkonċernati ngħataw l-opportunità li jipprovdu feedback abbażi ta' sejha għall-evidenza. Barra minn hekk, il-konsultazzjonijiet immirati inkludew webinars mal-partijiet ikkonċernati u laqgħat mar-rappreżentanti tal-Istati Membri fis-sottogrupp tal-Grupp ta' Esperti dwar is-Saħħa Pubblika dwar il-prevenzjoni ta' mard mhux komunikabbli²² (fil-11 ta' Frar u fit-22 ta' Mejju 2026).

Fis-26 ta' Frar 2026, gie organizzat djalogu ta' politika dwar il-kontrolli tas-saħħa f'kollaborazzjoni mal-OECD biex jiġu skambjati l-fehmiet u l-aħjar prattiki dwar il-politiki nazzjonali tal-kontroll tas-saħħa mal-Istati Membri u mal-partijiet ikkonċernati, inklużi l-organizzazzjonijiet tal-pazjenti.

Matul il-Ġimgħa Ewropea taż-Żgħażaġh 2026²³, sar avveniment dwar "Qlub żgħażaġh, futuri f'saħħa tajba: l-involviment taż-żgħażaġh fit-tiswir tal-prijoritajiet tas-saħħa kardjovaskulari tal-Ewropa" fi Brussell fl-24 ta' April biex jingabru l-fehmiet taż-żgħażaġh dwar is-saħħa kardjovaskulari, inklużi l-kontrolli u l-iskrinjar tas-saħħa.

Is-sejha għall-evidenza ppubblikata fuq il-portal Semma' Leġneq²⁴ mill-21 ta' April sad-19 ta' Mejju 2026, irċeviet 237 kontribuzzjoni²⁵. L-akbar sehem ta' sottomissjonijiet kien mill-NGOs (32 %), segwiti mill-organizzazzjonijiet akkademici u ta' riċerka (16 %), il-kumpaniji (10 %), l-assoċjazzjonijiet tan-negozju (6 %) u l-awtoritajiet pubbliċi (5 %). Il-partijiet

²² Il-Kummissjoni Ewropea, "Sottogrupp dwar il-mard mhux komunikabbli", il-Grupp ta' Esperti dwar is-Saħħa Pubblika, id-Direttorat Ġenerali għas-Saħħa u s-Sikurezza Alimentari, aċċessat fl-10 ta' Lulju 2026.

²³ Il-Kummissjoni Ewropea, "Il-Ġimgħa Ewropea taż-Żgħażaġh", il-Portal Ewropew taż-Żgħażaġh, aċċessat fl-10 ta' Lulju 2026, [Il-Ġimgħa Ewropea taż-Żgħażaġh](#).

²⁴ Il-Kummissjoni Ewropea, "Mard kardjovaskulari – kontrolli tas-saħħa", Semma' Leġneq – Il-Portal għal Regolamentazzjoni Aħjar, aċċessat fl-10 ta' Lulju 2026, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/17812-Il-mard-kardjovaskulari-kontrolli-tas-sa%C4%A7%C4%A7a_mt.

²⁵ Dawn huma kontribuzzjonijiet uniċi, esklużi l-kampanji kkoordinati.

ikkonċernati enfasizzaw il-htieġa ta' kontrolli tas-saħħa strutturati u bbażati fuq il-protokoll bħala pedament tal-prevenzjoni, marbuta b'mod sistematiku mal-kura ta' segwitu. Feġġ kunsens wiesa' favur approċċ ibbażat fuq l-età u l-perkors tal-ħajja għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari li jippermetti lill-Istati Membri biżżejjed flessibbiltà fl-implimentazzjoni tagħhom. Bħala sett minimu ewleni ta' parametri, ġew identifikati l-persjoni tad-demmi, il-profil tal-lipidi, il-glukożju/HbA1c, il-funzjoni tal-kliwi, l-indiċi tal-massa tal-ġisem, l-informazzjoni dwar l-istil tal-ħajja, u l-istorja fil-familja. Il-kura primarja ġiet identifikata bħala l-post prinċipali għat-twassil, ikkomplementata, fejn xieraq, minn ambjenti bbażati fil-komunità bħall-ispiżeriji, il-postijiet tax-xogħol u l-unitajiet mobbli sabiex jintlaħqu iżjed nies. Tema ewlenija kienet l-iżgurar ta' aċċess ugwali għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, b'mod partikolari għal gruppi vulnerabbli bħall-migranti, il-persuni f'żoni rurali jew mhux moqdi jin tajjeb u l-gruppi soċjoekonomikament żvantaġġati. Ir-rispondenti ripetutament qalu li l-iskrinjar għandu jiġi inkorporat fi hdan perkorsi tal-kura integrati, sabiex jiġu żgurati aċċess ugwali u kura ta' segwitu effettiva.

L-opinjoni, is-suggerimenti u r-rakkomandazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati ġew analizzati u kkunsidrati kemm jista' jkun. Uħud mill-kwistjonijiet aktar tekniċi mqajma se jitqiesu fil-fażi ta' implimentazzjoni.

• **Ġbir u użu tal-għarfien espert**

Il-proposta għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari hija bbażata fuq l-evidenza u r-rakkomandazzjonijiet miġbura permezz tal-ħidma tal-Istati Membri fl-Azzjoni Kongunta JACARDI, li tinkludi pakkett ta' ħidma ddedikat speċifikament għad-detezzjoni bikrija u l-iskrinjar. Skont din l-Azzjoni Kongunta, il-pajjiżi parteċipanti ppubblikaw gwida qasira²⁶ għall-iskrinjar ta' individwi f'riskju akbar li jiżviluppaw mard kardjovaskulari u dijabete tat-tip 2, li tipprovdi rakkomandazzjonijiet ibbażati fuq l-evidenza għall-organizzazzjoni u l-implimentazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, b'enfasi fuq il-popolazzjonijiet u l-individwi b'riskju għoli.

Barra minn hekk, ġew ikkunsidrati l-evidenza miġbura mid-WHO dwar l-effettività ta' programmi sistematiċi ta' skrinjar fil-livell tal-popolazzjoni għat-tnaqis tal-piż tal-mard kardjovaskulari²⁷ u l-pakkett tekniku WHO HEARTS għall-ġestjoni tal-mard kardjovaskulari bbażata fuq ir-riskju fil-kura tas-saħħa primarja²⁸.

L-OECD, permezz ta' proġett iffinanzjat mill-UE, ippubblikat rapport dwar l-Istat tas-Saħħa Kardjovaskulari fl-UE²⁹ li jipprovdi valutazzjoni komprensiva tas-saħħa kardjovaskulari fl-UE kollha li tipprovdi informazzjoni għall-isforzi ta' politika tal-UE u dawk nazzjonali. Fir-rapport, il-kontrolli tas-saħħa u l-inizjattivi ta' prevenzjoni mmirati huma enfasizzati bħala

²⁶ Leysen, W., Cardinale, A., Alexandra, C., Lampaert, A., Formenti, B., Armocida, B., *et al.*, *Short Guide for Screening Individuals at Increased Risk of Developing Cardiovascular Diseases and Type 2 Diabetes*, il-Verżjoni 1.0.0, Zenodo, 2026, <https://doi.org/10.5281/zenodo.18415472>.

²⁷ Jørgensen, T., Rotar, O., Juhl, C. B. u Linneberg, A., *What is the effectiveness of systematic population-level screening programmes for reducing the burden of cardiovascular diseases?* It-tieni edizzjoni, WHO Health Evidence Network Synthesis Report No. 78, l-Uffiċċju Reġjonali tad-WHO għall-Ewropa, Copenhagen, 2024, ISBN 978-92-890-6088-2, <https://www.who.int/europe/publications/i/item/978-92-890-6088-2>.

²⁸ L-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa, *HEARTS: technical package for cardiovascular disease management in primary health care – Risk based CVD management*, l-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa, Ġinevra, 2020, ISBN 978-92-4-000136-7, <https://www.who.int/publications/i/item/9789240001367>.

²⁹ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

approċċi effettivi u kosteffettivi għall-identifikazzjoni u l-ġestjoni ta' fatturi ta' riskju kardjovaskulari, b'mod partikolari fost il-popolazzjonijiet żvantaġġati. Dan jidentifika wkoll inugwaljanzi persistenti fl-eżiti kardjovaskulari, li jindikaw l-importanza li jiġu żgurati prevenzjoni u kura ekwi u aċċessibbli għal kulhadd. Barra minn hekk, dokument ta' sintesi tal-OECD³⁰ jiddeskrivi l-evidenza disponibbli għat-tfassil u għall-implimentazzjoni effettivi tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari.

Fl-aħħar nett, ir-rakkomandazzjonijiet għall-kontrolli tas-saħħa kardjometaboliċi madwar l-UE żviluppata mis-Socjetà Ewropea tal-Kardjoloġija³¹ pprovdew bażi għall-proposta.

- **Valutazzjoni tal-impatt**

Ma hija meħtieġa l-ebda valutazzjoni tal-impatt. L-istrument propost joffri biss rakkomandazzjonijiet lill-Istati Membri dwar kif jistgħu jtejbu d-detezzjoni bikrija u l-iskrinjar tal-mard kardjovaskulari permezz ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari.

- **Idoneità regolatorja u simplifikazzjoni**

Mhux applikabbli

- **Drittijiet fundamentali**

Din ir-Rakkomandazzjoni proposta tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. B'mod partilari, ir-Rakkomandazzjoni proposta, tirrispetta d-drittijiet ta' aċċess għall-kura tas-saħħa preventiva u d-dritt li wiehed jibbenefika minn trattament mediku skont il-kundizzjonijiet stabbiliti mill-igijiet u l-prattiki nazzjonali (l-Artikolu 35 tal-Karta). Tirrispetta wkoll il-prinċipju tan-nondiskriminazzjoni (l-Artikolu 21 tal-Karta).

4. IMPLIKAZZJONIJIET BAĠITARJI

Din il-proposta ma għandhiex implikazzjonijiet finanzjarji għall-baġit tal-Unjoni.

5. ELEMENTI OĦRA

- **Pjanijiet ta' implimentazzjoni u arranġamenti għall-monitoraġġ, l-evalwazzjoni u r-rapportar**

Qafas ta' monitoraġġ se jsegwi l-progress tal-implimentazzjoni tal-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom.

³⁰ OECD (2026), *Strengthening health checks for the prevention and management of cardiovascular disease*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/95c9ccdb-en>. Dan jinkorpora l-elementi ewlenin tad-diskussjonijiet matul id-djalogu ta' politika, kif ukoll il-feedback bil-miktub mill-Istati Membri, mis-Socjetà Ewropea tal-Kardjoloġija, mill-Azzjoni Kongunta dwar il-Mard Kardjovaskulari u d-Dijabete (JACARDI), u miċ-Ċentru Globali għall-Qalb, li huwa l-alleanza tal-organizzazzjonijiet tal-pazjenti b'rabta mal-qalb.

³¹ Is-Socjetà Ewropea tal-Kardjoloġija, "Recommendations for EU-wide cardiometabolic health checks", ESC Newsroom, il-15 ta' Jannar 2026, aċċessat fl-10 ta' Lulju 2026, <https://www.escardio.org/news/news-room/recommendations-for-eu-wide-cardiometabolic-health-checks/>.

- **Dokumenti ta' spjegazzjoni (ghad-direttivi)**

Mhux applikabbli.

- **Spjegazzjoni fid-dettall tad-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-proposta**

Mhux applikabbli.

Proposta għal

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

dwar il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari: approċċ tal-UE għad-detezzjoni bikrija u l-iskrinjar

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 168(6) tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Billi:

- (1) L-Artikolu 168(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea jeżiġi li għandu jkun żgurat livell għoli ta' protezzjoni tas-saħħa tal-bniedem fid-definizzjoni u l-implimentazzjoni tal-politiki u l-attivitajiet kollha tal-Unjoni. Dan jistabbilixxi r-rwol tal-Unjoni fl-ikkomplementar tal-politiki nazzjonali, filwaqt li jinkoraġġixxi l-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri, u jippromwovi l-koordinazzjoni ta' inizjattivi relatati mas-saħħa, filwaqt li jirrispetta r-responsabbiltajiet nazzjonali għall-organizzazzjoni u l-provvista tas-servizzi tas-saħħa.
- (2) Il-mard kardjovaskulari huwa l-kawża ewlenija tal-imwiet u tad-dizabbiltà fl-UE¹. Dan jikkawża l-mewt ta' 1,7 miljun persuna fis-sena u jaffettwa lil madwar 62 miljun persuna, u l-kostijiet ekonomiċi tiegħu jaqbuż EUR 282 biljun fis-sena².
- (3) Il-Konklużjonijiet tal-Kunsill tal-2024 dwar is-saħħa kardjovaskulari³ stiednu lill-Istati Membri jżidu l-prevenzjoni sekondarja permezz ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari bbażati fuq l-evidenza.
- (4) Fis-16 ta' Diċembru 2025, il-Kummissjoni adottat Komunikazzjoni dwar pjan tal-UE dwar is-saħħa kardjovaskulari: il-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom⁴, li għandu l-għan li jappoġġa lill-Istati Membri biex inaqqsu l-piż tal-mard kardjovaskulari.
- (5) Il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari jappoġġaw id-detezzjoni bikrija ta' fatturi ta' riskju kardjovaskulari, bħall-pressjoni tad-demm għolja, il-kolesterol, id-dijabete u l-obezità, li flimkien ma' kura ta' segwitu xierqa ċċentrata fuq il-pazjent, li tinkludi d-dijanjożi u t-trattament, jistgħu jnaqqsu l-episodji kardjovaskulari, bħall-attakki tal-qalb u l-puplesiji.

¹ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

² OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

³ [Konklużjonijiet dwar it-titjib tas-saħħa kardjovaskulari fl-Unjoni Ewropea, is-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill, l-14 ta' Novembru 2024](#). Disponibbli fuq: [Consilium](#).

⁴ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar pjan tal-UE dwar is-Saħħa Kardjovaskulari: il-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom, COM(2025) 1024 final, 16.12.2025. Disponibbli fuq: [EUR-Lex](#).

- (6) Din ir-Rakkomandazzjoni għandha l-għan li tappoġġa lill-Istati Membri fil-progress tagħhom lejn l-ilhuq tal-mira 3.4 tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli, biex il-mortalità prematura minn mard mhux komunikabbli titnaqqas b'terz u biex jiġu promossi s-saħħa u l-benesseri mentali sal-2030, u lejn l-ilhuq tal-għan tal-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom biex il-mortalità prematura kardjovaskulari titnaqqas b'25 %, sal-2035, u tal-miri speċifiċi dwar il-pressjoni tad-demm, il-kolesterol u l-kejl tal-glukożju f'persuni li għandhom bejn 25 u 34 sena, bejn 35 u 64 sena u dawk li għandhom minn 65 sena 'l fuq.
- (7) Għandha l-għan li tappoġġa lill-Istati Membri fl-istabbiliment ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari biex itejbu d-detezzjoni bikrija u d-dijanjożi tal-mard kardjovaskulari permezz ta' detezzjoni u ġestjoni f'waqthom tal-fatturi ta' riskju, filwaqt li tippermetti l-adattament għall-htigijiet u l-kuntest nazzjonali u reġjonali, u filwaqt li tirrispetta d-diversità tas-sistemi tal-kura tas-saħħa, inkluż il-finanzjament tagħhom.
- (8) Il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari huma disponibbli f'inqas minn nofs l-Istati Membri u jvarjaw b'mod sinifikanti fl-approċċ tagħhom⁵, peress li xi whud joffru programmi nazzjonali ddedikati, filwaqt li oħrajn jintegraw il-valutazzjoni tar-riskju kardjovaskulari matul il-kors tal-ħajja permezz tal-kura primarja u servizzi bbażati fil-komunità.
- (9) L-inugwaljanzi fis-saħħa kardjovaskulari bejn l-Istati Membri u fi hdnhom jippersistu⁶, u t-tishih tal-aċċess għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari jista' jikkontribwixxi għat-tnaqqis tal-inugwaljanzi tul il-perkors tal-pazjenti.
- (10) L-evidenza turi l-effettività ta' interventi fil-livell tal-popolazzjoni li jiffukaw fuq gruppi tal-popolazzjoni f'riskju oġġla, bħal dawk bid-dijabete tat-tip 2, fid-detezzjoni bikrija tal-mard kardjovaskulari⁷. L-immirar lejn individwi f'riskju oġġla jista' jtejjeb l-effettività u l-effiċjenza tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari billi jżid il-probabbiltà li jiġu evitati episodji kardjovaskulari li jistgħu jiġu evitati⁸.
- (11) F'konformità mal-gwida tal-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa (WHO)⁹, l-Istati Membri għandhom jimmiraw lejn dawk l-individwi li jistgħu jkunu f'riskju oġġla minhabba l-età jew fattur ta' riskju bħala punti ta' dħul għall-valutazzjoni tar-riskju kardjovaskulari.
- (12) Il-mard kardjovaskulari jiżviluppa gradwalment tul il-kors tal-ħajja. Peress li r-riskju ta' individwu għall-mard kardjovaskulari jiżdied mal-età, il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għandhom jiġu adattati skont l-età biex tiġi żgurata l-effettività tagħhom fl-identifikazzjoni f'waqtha tal-fatturi ta' riskju. It-Task Force ta' Esperti tas-

⁵ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

⁶ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

⁷ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

⁸ Laysen, W., Cardinale, A., Alexandra, C., Lampaert, A., Formenti, B., Armocida, B., *et al.*, *Short Guide for Screening Individuals at Increased Risk of Developing Cardiovascular Diseases and Type 2 Diabetes*, il-Verżjoni 1.0.0, Zenodo, 2026, <https://doi.org/10.5281/zenodo.18415472>.

⁹ Jørgensen, T., Rotar, O., Juhl, C. B. u Linneberg, A., *What is the effectiveness of systematic population-level screening programmes for reducing the burden of cardiovascular diseases?* It-tieni edizzjoni, WHO Health Evidence Network Synthesis Report No. 78, l-Uffiċċju Reġjonali tad-WHO għall-Ewropa, Copenhagen, 2024, ISBN 978-92-890-6088-2, <https://www.who.int/europe/publications/i/item/978-92-890-6088-2>.

Soċjetà Ewropea tal-Kardjoloġija¹⁰ tirrakkomanda kontrolli speċifiċi tas-saħħa kardjometa bolika biex ir-riskju jiġi identifikat fi stadju bikri f'individwi taħt l-età ta' 35 sena, f'dawk li għandhom bejn 35 u 64 sena u għall-adulti akbar fl-età (aktar minn 65 sena). L-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw li joffru kontrolli tas-saħħa personalizzati għal dawk taħt l-età ta' 35 sena fil-każ ta' fatturi ta' riskju eżistenti.

- (13) Il-kosteffettività tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari tiddependi fuq diversi fatturi, bħall-prevalenza u l-inċidenza tal-mard kardjovaskulari u l-fatturi ta' riskju taġġhom, il-kuntest tas-sistema tal-kura tas-saħħa u l-approċċ ta' implimentazzjoni għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari. Qiegħda tfeġġ evidenza ġdida dwar il-kosteffettività tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari mill-proġetti pilota ta' implimentazzjoni fl-Istati Membri¹¹ u l-istimi tal-immudellar mill-OECD¹². Filwaqt li l-analiżijiet eżistenti^{13, 14} jindikaw li l-approċċi mmirati li jiffukaw fuq individwi f'riskju oġġla¹⁵ għandhom it-tendenza li jipprezentaw profili ta' kosteffettività aktar favorevoli mill-kontrolli sistematiċi tas-saħħa fil-livell tal-popolazzjoni kollha, huwa mistenni li b'aktar evidenza mill-proġetti ta' implimentazzjoni u mill-eżerċizzji ta' mmudellar, dawn l-istimi se jiġu rfinati.
- (14) L-approċċi tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari huma soġġetti għal żvilupp xjentifiku kontinwu, u l-implimentazzjoni tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għalhekk għandha tkun akkumpanjata minn valutazzjoni kontinwa tal-kwalità, l-applikabbiltà u l-kosteffettività taġġhom, fejn hemm evidenza ta' sostenn disponibbli u f'konformità mal-prijoritajiet nazzjonali jew reġjonali. L-iżviluppi xjentifiċi emergenti, inklużi l-ghodod diġitali u bbażati fuq l-intelliġenza artifiċjali, fejn huma vvalidati klinikament u jintużaw taħt sorveljanza xierqa mill-bniedem u jiġu evitati l-preġudizzji abbażi tal-ġeneru u preġudizzji oħra, jistgħu jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' approċċi ġodda għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari.
- (15) Il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għandhom jinvolvu l-applikazzjoni sistematika ta' testijiet u valutazzjonijiet fi ħdan popolazzjoni fil-mira definita, bl-għan li jiġu identifikati l-fatturi ta' riskju fil-popolazzjoni fil-mira biex tiġi ffaċilitata l-ġestjoni taġġhom, qabel ma jfeġġu jew jiġu identifikati s-sintomi.
- (16) Hemm diversi approċċi għall-identifikazzjoni tal-popolazzjoni fil-mira li għandhom jiġu mistiedna għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari. Il-gruppi tal-popolazzjoni

¹⁰ Is-Soċjetà Ewropea tal-Kardjoloġija, "Recommendations for EU-wide cardiometabolic health checks", ESC Newsroom, il-15 ta' Jannar 2026, aċċessat fl-10 ta' Lulju 2026, <https://www.escardio.org/news/news-room/recommendations-for-eu-wide-cardiometabolic-health-checks>.

¹¹ L-Azzjoni Kongunta dwar il-Mard Kardjovaskulari u d-Dijabete (JACARDI), l-Azzjoni Kongunta l-UE għas-Saħħa (il-Ftehim ta' Għotja Nru 101126953), l-1 ta' Novembru 2023–31 ta' Ottubru 2027, l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għas-Saħħa u għall-Qasam Diġitali (HaDEA). Disponibbli fuq: <https://jacardi.eu/>.

¹² [Il-programm ta' hidma tal-programm l-UE għas-Saħħa għall-2025](#): CR/CV&NCD-CA-25-89 Investing in health promotion and disease prevention across the lifespan.

¹³ OECD (2025), *The State of Cardiovascular Health in the European Union*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/ea7a15f4-en>.

¹⁴ Zanfina Ademi, Sheridan E. Rodda, Karl Vivoda, Susan Hennessy, Olive Fenton u James S. Ware f'isem il-Global Heart Hub Manifesto, ippubblikat f'*PharmacoEconomics*, il-volum 43, il-harga 11, il-paġni 1281–1292 (2025), <https://link.springer.com/article/10.1007/s40273-025-01537-5>.

¹⁵ Jørgensen, T., Rotar, O., Juhl, C. B. u Linneberg, A., *What is the effectiveness of systematic population-level screening programmes for reducing the burden of cardiovascular diseases?* It-tieni edizzjoni, WHO Health Evidence Network Synthesis Report No. 78, l-Uffiċċju Reġjonali tad-WHO għall-Ewropa, Copenhagen, 2024, ISBN 978-92-890-6088-2, <https://www.who.int/europe/publications/i/item/978-92-890-6088-2>.

eligibbli jistgħu jiġu identifikati bl-użu ta' sorsi ta' data epidemjoloġika u tal-kura tas-saħħa rilevanti, inklużi sħarriġiet tal-eżami tas-saħħa, registri tal-mard u, fejn xieraq, rekords tal-kura tas-saħħa. L-Azzjoni Kongunta dwar il-Mard Kardjovaskulari u d-Dijabete (JACARDI) tipprovdi ħarsa ġenerali lejn dawk l-approċċi¹⁶.

- (17) Huwa importanti li jiġi żgurat li l-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari jkunu aċċettabbli għall-popolazzjoni fil-mira sabiex ikunu jistgħu jiġu implimentati b'mod sikur, affordabbli, effiċjenti u effettiv. L-aċċettabbiltà oġġla mill-individwi, inkluż permezz tal-immirar xieraq, il-komunikazzjoni ċara, u l-minimizzazzjoni tal-piż ipperċepit, tappoġġa l-adozzjoni tal-kontroll tas-saħħa kardjovaskulari u ssaħħa l-effettività ġenerali tiegħu.
- (18) Il-litteriżmu u s-sensibilizzazzjoni dwar is-saħħa fost l-individwi dwar ir-riskju tagħhom ta' mard kardjovaskulari għandhom jittejbu, b'mod partikolari fost il-gruppi vulnerabbli u dawk f'riskju oġġla, bl-involvement tal-komunità u komunikazzjoni kulturalment xierqa, minhabba li dawk il-litteriżmu u s-sensibilizzazzjoni jgħinu biex tiġi żgurata l-partecipazzjoni u jtejjeb l-użu tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari.
- (19) Sabiex jitnaqqas b'mod effettiv il-piż tal-mard kardjovaskulari, il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għandhom ikunu marbuta ma' ttestjar dijanjostiku xieraq u personalizzat u ma' kura ta' segwitu, permezz ta' perkors ta' kura integrat u ċċentrat fuq il-pazjent.
- (20) L-aċċess għad-data tas-saħħa elettronika eżistenti fil-kuntest tal-kontroll tas-saħħa kardjovaskulari ta' individwu jista' jgħin biex jtejjbu l-kwalità u l-kontinwità tiegħu. L-Ispazju Ewropew tad-Data dwar is-Saħħa¹⁷ (EHDS) jistabbilixxi qafas għall-aċċess sigur u għall-iskambju ta' kategoriji ta' prijorità ta' data tas-saħħa elettronika, inkluża data dwar il-medikazzjoni, il-problemi, il-proċeduri u r-riżultati tat-testijiet mediċi, li jista' jkun fiha informazzjoni rilevanti għall-valutazzjoni tar-riskju kardjovaskulari u għall-kura ta' segwitu.
- (21) Id-differenzi fir-riskju speċifiċi għas-sess u għall-ġeneru għandhom jiġu kkunsidrati fit-tfassil u fl-implimentazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, peress li l-irġiel ġeneralment jiżviluppaw il-mard kardjovaskulari aktar kmieni fil-ħajja, iżda r-riskju tan-nisa jiżdied wara l-menopawża u huwa affettwat minn avvenimenti oħra tal-ħajja, bħat-tqala.
- (22) Sabiex tiġi żgurata l-effettività tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari u biex jitnaqqsu l-inugwaljanzi fis-saħħa, għandhom jitqiesu kif xieraq il-ħtiġijiet speċifiċi tal-gruppi vulnerabbli tal-popolazzjoni, bħall-persuni akbar fl-età, il-gruppi soċjoekonomikament żvantaġġati jew emarginati u l-persuni li huma diffiċli biex jintlaħqu, peress huwa aktar probabbli li jiffaċċjaw ostakli għall-partecipazzjoni u aċċess aktar baxx għall-prevenzjoni u għall-kura.
- (23) Il-kura primarja tista' tintuża għat-twettiq ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari u biex tgħin lill-individwi identifikati li huma f'riskju oġġla biex inaqqsu r-riskju tagħhom permezz ta' prevenzjoni u ġestjoni personalizzati tal-fatturi ta' riskju. Barra minn hekk, il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari bbażati fil-komunità mmexxija minn

¹⁶ Leysen, W., Cardinale, A., Alexandra, C., Lampaert, A., Formenti, B., Armocida, B., *et al.*, *Short Guide for Screening Individuals at Increased Risk of Developing Cardiovascular Diseases and Type 2 Diabetes*, il-Verżjoni 1.0.0, Zenodo, 2026, <https://doi.org/10.5281/zenodo.18415472>.

¹⁷ Ir-Regolament (UE) 2025/327 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Frar 2025 dwar l-Ispazju Ewropew tad-Data dwar is-Saħħa u li jemenda d-Direttiva 2011/24/UE u r-Regolament (UE) 2024/2847, ĠU L, 2025/327, 5.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/327/oj>.

professjonisti tal-kura tas-saħħa, pereżempju fl-ispizeriji jew bl-użu ta' mudelli ta' provvista mobbli, jistgħu jgħinu biex jiġi identifikat riskju kardjovaskulari li qabel ma kienx identifikat f'popolazzjonijiet li kieku ma jkollhomx aċċess għal servizzi preventivi u għal kura ta' segwitu.

- (24) Il-kampanji usa', li jinkorporaw avvenimenti ddedikati ta' skrinjar u li jgħibu l-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari eqreb lejn in-nies jistgħu jtejbura r-rati ta' detezzjoni bikrija, b'mod partikolari f'żoni remoti, rurali jew mhux moqdi jin tajjeb.
- (25) Il-prevenzjoni personalizzata għandha tinkludi t-tilqim rilevanti, bħal dak għall-influenza, li jista' jikkontribwixxi għat-tnaqqis tar-riskji u l-kumplikazzjonijiet kardjovaskulari.
- (26) L-implimentazzjoni effettiva tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għandha tiżgura forza tax-xogħol tas-saħħa mharrġa b'mod suffiċjenti u b'riżorsi adegwati, li għandha twettaq il-kontrolli tas-saħħa u tipprovdi appoġġ u kura personalizzati permezz ta' approċċ multidixxiplinari u ffukat fuq il-pazjenti.
- (27) L-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni effettivi tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għandhom jiġu appoġġati minn arrangamenti xierqa u proporzjonati tad-data u minn għodod diġitali, inkluż għall-identifikazzjoni tal-gruppi eliġibbli tal-popolazzjoni, ir-registrazzjoni tal-kontrolli mwettqa, u l-eżiti tagħhom. Meta daww l-arrangamenti jinvolvu data tas-saħħa elettronika, ir-Regolament (UE) 2025/327 dwar l-EHDS jipprovdi l-qafas rilevanti tal-Unjoni għall-użu sigur u interoperabbli ta' dik id-data.
- (28) Id-disponibbiltà u l-użu ta' data minn sorsi rilevanti, inklużi registri tal-mard u tal-mortalità, data ġġenerata permezz ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari u, fejn xieraq, data ġenomika u data omika rilevanti oħra jistgħu jikkontribwixxu għal kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari aktar effettivi. L-użu sekondarju ta' tali data jista' jappoġġa r-riċerka, l-innovazzjoni u t-tfassil tal-politika fil-kura kardjovaskulari, b'mod partikolari billi jtejjeb il-fehim tal-fatturi ta' riskju u tal-gruppi tal-popolazzjoni b'riskju oġġla, jinforma l-prijoritajiet ta' prevenzjoni, u jappoġġa t-tfassil u l-evalwazzjoni tal-istrateġiji ta' prevenzjoni. L-EHDS jiffaċilita dak l-użu sekondarju billi jistabbilixxi qafas komuni tal-Unjoni għall-użu sigur u affidabbli tad-data tas-saħħa elettronika għal skopijiet sekondarji fl-Unjoni kollha.
- (29) L-approċċi ta' valutazzjoni tar-riskju emergenti ggwidati mid-data u appoġġati mill-IA jistgħu jkomplu jtejbura l-identifikazzjoni ta' individwi f'riskju oġġla, dment li tali approċċi jkun vvalidati klinikament, implimentati u użati taħt sorveljanza xierqa mill-bnedmin f'konformità mal-oqfsa regolatorji applikabbli tal-Unjoni.
- (30) L-aspetti etiċi, legali, soċjali, mediċi, organizzattivi, soċjoekonomiċi, tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri, u l-kapaċità tal-kura tas-saħħa u tar-riżorsi għandhom jitqiesu qabel ma jkun jistgħu jittieħdu deċiżjonijiet dwar id-disinn u l-implimentazzjoni tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari.
- (31) It-tfassil u l-implimentazzjoni effettivi tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għandhom jinvolvu governanza xierqa, inkluż l-involvement multidixxiplinari, il-kollaborazzjoni bejn il-partijiet ikkonċernati rilevanti fil-livell nazzjonali u reġjonali, kif xieraq, u l-kunsiderazzjoni tal-perspettivi tal-pazjenti, biex jiġu żgurati l-kwalità u l-aċċettabbiltà.
- (32) Qafas ta' assigurazzjoni tal-kwalità għandu jiżgura l-varar u l-monitoraġġ effettivi tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari.

- (33) Din ir-Rakkomandazzjoni hija mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Istati Membri li jorganizzaw u jiffinanzjaw is-sistemi tas-saħħa u l-kura medika tagħhom.

ADOTTA DIN IR-RAKKOMANDAZZJONI:

Għan

- (1) Din ir-Rakkomandazzjoni għandha l-għan li tappoġġa lill-Istati Membri biex jilħqu l-oġettivi u l-miri speċifiċi li ġejjin tal-Pjan għall-Qlub b'Saħħithom, sal-2035:
- (a) li l-mortalità kardjovaskulari prematura titnaqqas b'25 %;
 - (b) mill-inqas 75 % tal-persuni ta' bejn il-25 u l-64 sena, u mill-inqas 90 % tal-persuni ta' 65 sena u akbar, imorru għand professjonist tas-saħħa darba fis-sena biex jiċċekkjalhom il-pressure tad-demm;
 - (c) mill-inqas 65 % tal-persuni ta' bejn il-25 u l-64 sena, u mill-inqas 80 % tal-persuni ta' 65 sena u akbar, imorru għand professjonist tas-saħħa darba fis-sena biex jiċċekkjalhom il-kolesterol;
 - (d) mill-inqas 65 % tal-persuni ta' bejn il-25 u l-64 sena, u mill-inqas 80 % tal-persuni ta' 65 sena u akbar, imorru għand professjonist tas-saħħa darba fis-sena biex jiċċekkjalhom iz-zokkor.

JIRRAKKOMANDA LILL-ISTATI MEMBRI:

Tfassil u implimentazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari

- (2) li jfasslu u jimplimentaw kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari aċċessibbli, filwaqt li jqisu l-prinċipji bażiċi tas-sikurezza, l-etika, l-involvement pubbliku u l-ekwità;
- (3) li jibbażaw il-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari fuq l-evidenza xjentifika disponibbli u emergenti, filwaqt li jivvalutaw u jieħdu deċiżjonijiet fil-livell nazzjonali jew reġjonali skont il-piż tal-mard u r-rizorsi tal-kura tas-saħħa disponibbli, inkluż fuq il-forza tax-xogħol tal-kura tas-saħħa, fi hdan il-prijoritajiet nazzjonali jew reġjonali;
- (4) li jaħtru struttura governattiva għat-teħid ta' deċiżjonijiet dwar it-tfassil u l-implimentazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, inklużi l-valutazzjoni u l-adattament tal-kontrolli tas-saħħa bbażati fuq l-eżiti, l-iżgurar ta' approċċ multidixxiplinarju u l-inklużjoni ta' partijiet ikkonċernati rilevanti bħar-rappreżentanti tal-pazjenti;
- (5) li jintegraw kunsiderazzjonijiet speċifiċi għas-sess u għall-ġeneru fit-tfassil u fl-implimentazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari;
- (6) li jirrikonoxxu l-ħtiġijiet ta' gruppi vulnerabbli fit-tfassil u fl-implimentazzjoni ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, bħall-migranti, il-gruppi soċjoekonomikament żvantaġġati, dawk li jgħixu f'żoni rurali, u dawk li jgħixu b'diżabbiltajiet jew b'komorbiditajiet;
- (7) li jiżguraw aċċess ekwu għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari permezz ta' kampanji usa' li jappoġġaw tali kontrolli f'ambjenti primarji u komunitarji aċċessibbli, bħall-ispiżeriji, iċ-ċentri tal-komunità lokali, u li jqisu mudelli ta' provvista mobbli, bħal fil-postijiet tas-suq u ċ-ċentri kummerċjali, biex jingiebu direttament lin-nies u jittejjbu r-rati ta' detezzjoni bikrija, b'mod partikolari f'żoni rurali jew mhux moqdi jin tajjeb;
- (8) li jiżguraw l-aċċettabbiltà tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari għall-popolazzjoni fil-mira, inkluż permezz ta' komunikazzjoni ċara u kulturalment xierqa, attivitajiet

ta' litteriżmu u ta' sensibilizzazzjoni dwar is-saħħa, adattament tal-mudelli ta' provvista għall-ħtiġijiet tagħhom u approċċi sensitivi għas-sess u għall-generu;

- (9) li jużaw soluzzjonijiet teknoloġiċi innovattivi, inklużi għodod immexxija mid-data u bbażati fuq l-IA, biex jappoġġaw il-valutazzjoni tar-riskju u l-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, dment li tali għodod ikunu bbażati fuq l-evidenza, ivvalidati klinikament u użati taħt sorveljanza xierqa mill-bniedem u implimentati f'konformità mad-dritt applikabbli tal-Unjoni;
- (10) li jiżguraw id-disponibbiltà u l-aċċessibbiltà tal-perkorsi ta' riferiment għall-valutazzjoni u l-kura ta' segwitu ta' individwi f'riskju oġġa permezz ta' perkors tal-kura integrat u ċċentrat fuq il-pazjent;
- (11) li jikkunsidraw approċċ għall-prevenzjoni personalizzat fil-ġestjoni ta' individwi f'riskju oġġa permezz ta' interventi fl-istil ta' ħajja bbażati fuq l-evidenza, trattament u kontrolli tas-saħħa ta' segwitu regolari biex l-interventi jiġu aġġustati permezz ta' approċċ iċċentrat fuq il-pazjent;
- (12) li jikkunsidraw rakkomandazzjonijiet xierqa għat-tilqim fi ħdan l-approċċ personalizzat tal-prevenzjoni;
- (13) li jqisu l-komponenti tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari pprovduti fl-Anness;

Reġistrazzjoni u ġestjoni tad-data mill-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari

- (14) li jużaw arrangamenti u għodod diġitali xierqa, f'konformità mal-liġi applikabbli tal-Unjoni u dik nazzjonali, inkluż ir-Regolament (UE) 2025/327 dwar l-EHDS fejn rilevanti, biex jappoġġaw l-implimentazzjoni u r-reġistrazzjoni tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari mwettqa u l-eżiti tagħhom, inkluża l-identifikazzjoni ta' gruppi eligibbli tal-popolazzjoni;
- (15) li jieħdu miżuri xierqa u proporzjonati biex jiżguraw li l-persuni eligibbli għall-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari jiġu infurmati dwar il-kontrolli tas-saħħa u jiġu mistiedna jipparteċipaw fil-kontrolli tas-saħħa;
- (16) li jiżguraw li jkun hemm informazzjoni aċċessibbli u faċli biex tinqara dwar il-kontrolli tas-saħħa għall-persuni b'diżabbiltà;
- (17) li jiġbru, jiġġestixxu u jevalwaw id-data rilevanti relatata mat-testijiet, il-valutazzjonijiet u d-dijanjożi, fejn applikabbli, fil-kuntest ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari;
- (18) li jqisu, fejn applikabbli u f'konformità mal-liġi tal-Unjoni, inkluż ir-Regolament (UE) 2025/327 dwar l-EHDS, il-potenzjal tad-data tas-saħħa elettronika rilevanti ġġenerata permezz tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari biex jiġu appoġġati l-finijiet tar-riċerka, tal-innovazzjoni u tat-tfassil tal-politika, inkluż l-iżvilupp u l-evalwazzjoni tal-istrateġiji ta' prevenzjoni u ta' detezzjoni bikrija;

Monitoraġġ u evalwazzjoni

- (19) li jimmonitorjaw il-proċess u l-eżitu tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari regolarment;
- (20) li jevalwaw l-effettività, il-kosteffiċjenza, l-użu tar-riżorsi, l-involvement tal-popolazzjoni u l-eżiti tal-partekipanti tal-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari;

Taħriġ u bini tal-kapaċitajiet

- (21) li jagħmlu użu minn programmi ta' taħriġ eżistenti u jinvestu f'taħriġ ulterjuri għall-professjonisti tal-kura tas-saħħa biex itejbu l-ħiliet fit-twettiq ta' kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari u jinvolvu lill-pazjenti b'mod effettiv;

Parteċipazzjoni

- (22) li jiżguraw livell għoli ta' parteċipazzjoni fil-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari u fil-kura ta' segwitu, abbażi ta' kunsens informat bis-sħiħ, meta jiġu offruti kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari;
- (23) li jikkunsidraw inċentivi biex tiġi żgurata l-parteċipazzjoni tal-popolazzjoni fil-mira fil-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, inklużi l-possibbiltajiet li wieħed jipparteċipa fi programm ta' prevenzjoni personalizzat;

Sensibilizzazzjoni: involviment tal-komunità u kollaborazzjoni

- (24) li jheggu l-kollaborazzjoni u l-involviment fost il-partijiet ikkonċernati, bħall-istituzzjonijiet ta' riċerka, l-organizzazzjonijiet tal-pazjenti, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, l-organizzazzjonijiet tas-saħħa pubblika u tal-professjonisti u l-korpi kliniċi, fil-livell nazzjonali u internazzjonali biex jiġu mmassimizzati r-riżorsi u titrawwem il-kollaborazzjoni transfruntiera bejn il-partijiet ikkonċernati rilevanti;
- (25) li jtejbaw s-sensibilizzazzjoni pubblika u l-involviment taċ-ċittadini fil-kontrolli tas-saħħa kardjovaskulari, inkluż permezz ta' kampanji ta' sensibilizzazzjoni u litteriżmu mtejjeb tas-saħħa tul il-ħajja;

Rapport ta' implimentazzjoni u segwitu

- (26) li jirrappurtaw lill-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni ta' din ir-Rakkomandazzjoni fi żmien 3 snin mill-adozzjoni tagħha u, sussegwentement, kull 4 snin biex jgħinu fil-monitoraġġ tal-implimentazzjoni ta' din ir-Rakkomandazzjoni fl-Unjoni.

Magħmul fi Brussell,

*Għall-Kunsill
Il-President*